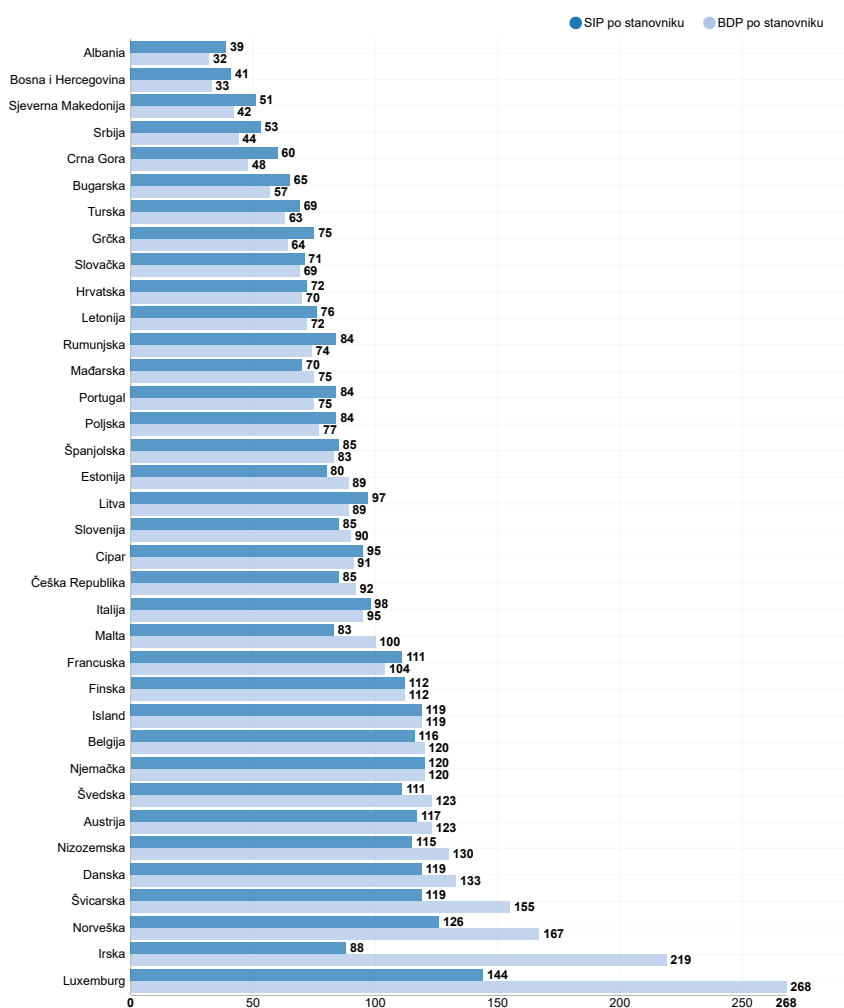

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD I STVARNA INDIVIDUALNA POTROŠNJA U STANDARDU KUPOVNE MOĆI U 2021.

Eurostat 15. prosinca 2022. objavljuje podatke o bruto domaćem proizvodu (BDP-u) i stvarnoj individualnoj potrošnji (SIP-u) po stanovniku za 2021., iskazane standardom kupovne moći (SKM-om).

G-1. INDEKSI OBUJMA BDP-a I SIP-a PO STANOVNIKU U 2021. (EU-27 = 100)

Državni zavod za statistiku zajedno sa statističkim uredima ostalih europskih zemalja sudjeluje u Europskom programu usporedbe radi međunarodnog uspoređivanja fizičkog obujma svih kategorija finalne potrošnje BDP-a svih zemalja sudionica projekta.

Ovdje predstavljamo najnovije analize pariteta kupovne moći (PKM-a) i s njima povezanih ekonomskih pokazatelja (BDP i SIP) po stanovniku za razdoblje od 2019. do 2021. s naglaskom na posljednju referentnu godinu.

Rezultati Europskog programa usporedbe cijena i BDP-a pokazuju da BDP po stanovniku u Republici Hrvatskoj izražen u paritetu kupovne moći za 2021. iznosi 70% prosjeka 27 država članica EU-a, dok SIP po stanovniku u istoj godini iznosi 72% prosjeka EU-27.

Luxemburg, država s najvećim BDP-om prema SKM-u

Od država članica EU-a, najveći BDP po stanovniku prema SKM-u ima Luksemburg i njegova je razina više od dva i pol puta viša od prosjeka EU-27 te iznosi 268%, dok najnižu razinu BDP-a ima Bugarska i ona iznosi 57% prosjeka EU-27.

Najveća razina BDP-a po stanovniku u Luksemburgu dijelom je posljedica velikog udjela prekograničnih radnika u ukupnom broju zaposlenih. Iako prekogranični radnici sudjeluju u BDP-u, oni ne čine dio rezidentnog stanovništva koji je uključen u izračunavanje BDP-a po stanovniku.

Uobičajeno je da se BDP po stanovniku koristi kao pokazatelj razine blagostanja u državama, ali on nije jedini takav pokazatelj. Pokazatelj koji bolje odražava stanje blagostanja u kućanstvima jest SIP po stanovniku i homogenija je kategorija od razine BDP-a. No bez obzira na homogenost te kategorije još uvijek postoje znatne razlike među državama članicama.

SIP najmanji u Albaniji

SIP po stanovniku prema SKM-u među državama članicama EU-a u 2021. kretao se od 35% ispod prosjeka EU-27 u Bugarskoj do 44% iznad prosjeka EU-27 u Luksemburgu.

Osim Luksemburga, najveći SIP po stanovniku prema SKM-u ostvarile su Njemačka, Danska, Austrija, Belgija, Nizozemska, Finska, Švedska i Francuska, i to u rasponu između 10% i 20% iznad prosjeka EU-27.

Skupinu zemalja čija je razina SIP-a po stanovniku ispod prosjeka EU-27 čine Italija, Litva, Cipar, Irska, Slovenija, Češka Republika, Španjolska, Poljska, Rumunjska, Portugal, Malta i Estonija te se on kreće u rasponu od 2% do 20%.

Najnižu razinu SIP-a po stanovniku ima skupina zemalja koju čine Letonija, Grčka, Hrvatska, Slovačka, Mađarska i Bugarska, čiji je prosjek između 24% i 35% ispod prosjeka EU-27.

Uz 27 država članica EU-a u analizu su uključene i države članice Efte (Norveška, Island i Švicarska), države kandidatkinje za članstvo u EU (Turska, Crna Gora, Srbija, Sjeverna Makedonija i Albanija) te država potencijalna kandidatkinja za članstvo u EU (Bosna i Hercegovina).

U državama Efte u 2021. SIP se kretao između 19% i 26% iznad prosjeka EU-27, dok se u državama kandidatkinjama kretao između 31% i 61% ispod prosjeka EU-27, a u državi potencijalnoj kandidatkinji iznosio je 59% ispod prosjeka EU-27.

1. BDP I SIP PO STANOVNIKU U SKM-U, INDEKSI OBJUJMA (EU-27=100) U 2019., 2020. I 2021., PREGLED PO DRŽAVAMA SUDIONICAMA

indeksi obujma
(EU-27 = 100)

Države ¹⁾	SIP po stanovniku			BDP po stanovniku		
	2019.	2020.	2021.	2019.	2020.	2021.
EU-27	100	100	100	100	100	100
EA-19	106	105	104	106	105	105
Države članice EU-a						
Luksemburg	146	141	144	251	261	268
Njemačka	122	124	120	121	123	120
Danska	115	120	119	126	133	133
Austrija	117	116	117	126	125	123
Belgija	114	114	116	118	119	120
Nizozemska	113	115	115	127	130	130
Finska	111	114	112	109	114	112
Švedska	109	111	111	119	122	123
Francuska	109	110	111	106	104	104
Italija	100	97	98	97	94	95
Litva	93	95	97	84	88	89
Cipar	97	97	95	93	90	91
Irska	94	88	88	189	205	219
Slovenija	83	82	85	89	89	90
Češka Republika	85	85	85	93	93	92
Španjolska	91	84	85	91	83	83
Poljska	80	83	84	73	76	77
Rumunjska	78	81	84	70	73	74
Portugal	86	84	84	79	76	75
Malta	86	82	83	103	97	100
Estonija	76	79	80	82	86	89
Letonija	71	73	76	69	72	72
Grčka	77	74	75	66	62	64
Hrvatska	67	68	72	67	65	70
Slovačka	70	72	71	71	72	69
Mađarska	67	70	70	73	75	75
Bugarska	58	60	65	53	55	57
Ujedinjena Kraljevina ²⁾	113	107	-	104	100	-
Države članice Efte						
Norveška	128	127	126	147	142	167
Island	114	119	119	126	119	119
Švicarska	123	122	119	153	154	155
Države kandidatkinje za članstvo u EU						
Turska	65	66	69	59	61	63
Crna Gora	60	59	60	50	45	48
Srbija	49	51	53	41	43	44
Sjeverna Makedonija	43	43	51	38	38	42
Albanija	38	39	39	30	31	32
Država potencijalna kandidatkinja za članstvo u EU						
Bosna i Hercegovina (BiH)	41	41	41	32	33	33

1) Države su poredane po razini SIP-a po stanovniku u 2021. Države s jednakom vrijednošću poredane su prema protokolarnom redoslijedu.

2) Od 1. veljače 2020. Ujedinjena Kraljevina na uređeni je način prestala biti članicom EU-a. Stoga su podaci koji se na nju odnose prikazani izdvojeno i to samo za 2019. i 2020.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori podataka

Podaci o PKM-u, BDP-u i SKM-u, indeksi obujma i podaci o stanovništvu objavljeni su na Eurostatovoj internetskoj stranici u odjeljku *National Accounts (including GDP)*, pododjeljku *Annual national accounts*, te u Eurostatovoj bazi podataka (*Tables by themes, Economy and finance, National accounts (including GDP), Annual national accounts*,

GDP per capita in PPPs).

Eurostat također objavljuje PKM-ove i iz njih izvedene pokazatelje na mrežnoj stranici *Statistics Explained (Economy and finance, Comparative price levels (PPPs))*.

Definicije i objašnjenja

PKM-ovi su pokazatelji razlike u razini cijena u pojedinim državama. Oni označavaju koliko valutnih jedinica košta određena količina robe i usluga u različitim državama. PKM-ovi se mogu koristiti kao stope konverzije valuta za pretvaranje rashoda izraženih u nacionalnim valutama u umjetnu zajedničku valutu (SKM), čime se eliminira učinak razlika u razini cijena u pojedinim državama.

SKM je jedinica umjetne valute koja eliminira razlike u razinama cijena među državama. Na taj način jedna jedinica SKM-a kupuje istu količinu roba i usluga u svim državama. Ta jedinica omogućuje usporedbu obujma ekonomskih pokazatelja u državama. Agregati izraženi u SKM-u izvode se dijeljenjem agregata u tekućim cijenama izraženima u nacionalnoj valuti s pripadajućim PKM-om.

PPP i BDP u SKM-u rezultat su multilateralnog statističkog istraživanja. Njegova je specifičnost u usporedbi s drugim statističkim istraživanjima to da rezultate izračunava međunarodni koordinator. Naime, nijedna od država sudionica ne može proizvesti rezultate samostalno. Druga specifičnost jest međusobna ovisnost rezultata među državama. Promjena podataka jedne države ne utječe samo na rezultate te države, nego utječe, manje ili više, i na rezultate drugih zemalja.

Rezultati se temelje na procjenama BDP-a za 2021. i posljednjim raspoloživim podacima o PKM-u.

PKM-ovi se koriste za generiranje indeksa cijena i obujma koji su potrebni za ekonomska istraživanja i analize koje uključuju usporedbe BDP-a i izdataka za BDP među državama. Indeksi obujma koriste se za usporedbu veličine ekonomije i razine materijalnog blagostanja ekonomija, potrošnje, investicija, državne potrošnje i ukupne produktivnosti. Indeksi cijena koriste se kako bi se usporedile razine cijena, strukture cijena, konvergencija cijena i konkurentnost.

Uz istraživanje i analizu, PKM i realni izdaci koji se dobivaju korištenjem PKM-a koriste se za izračun statističkih podataka. Međunarodne organizacije agregiraju realni BDP i njegove sastavnice za države kako bi se dobile ukupne vrijednosti za skupine zemalja, kao što je EU ili OECD. Međunarodne organizacije također koriste udjele država u svim ukupnim vrijednostima kao pondera kad se ekonomski pokazatelji, kao što su indeksi cijena ili stope rasta kombiniraju kako bi se dobili prosjeci za skupine država.

PKM-ovi se koriste i za administrativne svrhe. Europska komisija koristi se PKM-om kada alocira sredstva iz Strukturnih fondova državama članicama. Strukturni fondovi osnovani su kako bi se smanjile ekonomske razlike među državama članicama. Glavni pokazatelj koji određuje može li se regija prijaviti za dobivanje sredstava iz Strukturnih fondova jest regionalni BPD po stanovniku unutar države koji je deflacioniran korištenjem PKM-a. Međunarodni monetarni fond (MMF) koristi se PKM-om kada donosi odluku o kvoti svojih članica. Kvota države, između ostalog, određuje financijska sredstva koje je država obvezna uplatiti MMF-u.

Geografski podaci

Europska unija (EU-27) uključuje Belgiju, Bugarsku, Dansku, Češku Republiku, Njemačku, Estoniju, Irsku, Grčku, Španjolsku, Francusku, Hrvatsku, Italiju, Cipar, Letoniju, Litvu, Luksemburg, Mađarsku, Maltu, Nizozemsku, Austriju, Poljsku, Portugal, Rumunjsku, Sloveniju, Slovačku, Finsku i Švedsku.

Eurozona (EA-19) obuhvaća Belgiju, Njemačku, Estoniju, Irsku, Grčku, Španjolsku, Francusku, Italiju, Cipar, Letoniju, Litvu, Luksemburg, Maltu, Nizozemsku, Austriju, Portugal, Sloveniju, Slovačku i Finsku.

Pravna osnova

- Uredba (EZ) br. 1445/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od prosinca 2007. o uspostavi zajedničkih pravila za pružanje osnovnih informacija o paritetima kupovne moći te za njihov izračun i diseminaciju

- Uredba Komisije (EU) br. 2015/1163 od 15. srpnja 2015. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1445/2007 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa osnovnih kategorija s obzirom na paritete kupovne moći

Kratice

Efta	Europsko udruženje za slobodnu trgovinu
EU	Europska unija
Eurostat	Statistički ured Europske unije
EZ	Europska zajednica
OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj

Znakovi

- nema pojave

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111

Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Suzana Šamec, načelnica Sektora makroekonomskih statistika

Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:

Suzana Čajkušić i Mirjana Lepušić

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi

Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154

Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata publikacija

Telefon: (+385 1) 48 06 115

Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr